

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор
Державного науково-методичного центру
змісту культурно-мистецької освіти

_____ М.М. Бриль
«04» _____ 2019 р.

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
ЗМІСТУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Сопілка. Перші кроки

Твори в перекладі для сопілки

Нотна збірка

для початкової мистецької освіти

Київ – 2019

Укладач:

Ю.М. Павленко

старший викладач вищої категорії
Черкаської дитячої музичної школи
№5, заслужений працівник
культури України

Л.Є. Павленко

старша викладачка вищої категорії,
заступниця директора з навчальної
роботи Черкаської дитячої музичної
школи №5

Рецензенти:

В.М. Гамар

викладач-методист вищої категорії,
завідувач циклової комісії відділу
народних інструментів
Дрогобицького музичного коледжу
ім. В. Барвінського

С.Л. Худяков

викладач-методист дитячої
музичної школи №1 м. Запоріжжя,
заслужений артист України

Ю.Є. Фокшей

викладач-методист вищої категорії
Луцької музичної школи №1
імені Ф. Шопена

Відповідальна
за випуск:

В.М. Зінченко

Рекомендовано

© Павленко Ю.М., 2019 р.

Павленко Л.Є., 2019 р.

© Державний науково-методичний центр
змісту культурно-мистецької освіти, 2019 р.

*Людмила Павленко
Юрій Павленко*

Сопілка Перші кроки

*Твори в перекладі для сопілки
в супроводі фонограми з додатком клавiру*

1–2 рік навчання

*Черкаси
2019*

ББК 85.31
П 12

Павленко Людмила, Павленко Юрій

П 12 Сопілка. Перші кроки / Л. Павленко, Ю. Павленко. – Черкаси : Видавець Чабаненко Ю. А., 2019. – 36 с.
ISBN 978-966-920-453-0

До збірки увійшли твори для початкового етапу навчання гри на сопілці, за методикою викладача вищої категорії, Заслуженого працівника культури України Павленка Юрія Миколайовича (м. Черкаси). Твори збірки можуть застосовувати як викладачі для навчання учнів – початківців, так і всі бажаючі які хочуть опанувати початкові прийоми гри на прекрасному українському народному інструменті – сопілці.

Сопілка. Перші кроки
твори в перекладі для сопілки

Нотна збірка
Для початкової мистецької освіти

Укладач:

Ю. М. Павленко старший викладач вищої категорії Черкаської дитячої музичної школи № 5, заслужений працівник культури України
Л. Є. Павленко старший викладач вищої категорії, заступниця директора з навчальної роботи Черкаської дитячої музичної школи № 5,

Рецензенти:

В. М. Гамар викладач-методист вищої категорії Завідувач циклової комісії відділу народних інструментів Дрогобицького музичного коледжу ім. В. Барвінського
С. Л. Худяков викладач-методист дитячої музичної Школи № 1 м. Запоріжжя, заслужений артист України
Ю. Є. Фокшей викладач-методист вищої категорії Луцької музичної школи № 1 ім. Ф. Шопена

Рекомендовано Державним науково-методичним центром змісту культурно-мистецької освіти для впровадження в освітній процес та друку довідка № 451 від 01.10.2019

Технічний редактор – Ю. Чабаненко
Нотний набір – Ю. Павленко
Верстка – А. Зоря

Підписано до друку 12.08.2019 р.
Формат 60x84 ¹/₈. Папір офсетний.
Умов. друк. арк. 10. Гарнітура Neuristica.
Зам. № 1248.

Видавець: Чабаненко Ю. А.
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців серія ДК № 1898 від 11.08.2004 р.
Україна, м. Черкаси, вул. О. Дашковича, 39
Тел: 0472/56-46-66; (093) 788 99 99
E-mail: office@2upost.com

Друк ФОП Чабаненко Ю. А.
Україна, м. Черкаси, вул. О. Дашковича, 39
Тел: 0472/56-46-66; (093) 788 99 99
E-mail: office@2upost.com

До збірки увійшли твори для початкового етапу навчання гри на сопілці за методикою Заслуженого працівника культури України, старшого викладача вищої категорії Павленка Юрія Миколайовича (м. Черкаси). Основу нотного матеріалу складають авторські обробки українських народних пісень Людмили Павленко, твори зарубіжних авторів та твори композиторів – класиків у перекладі для сопілки Ю. Павленка.

Мета видання – систематизація педагогічного досвіду викладання інструмента сопілка в мистецькій школі, послідовне викладення нотного матеріалу для найбільш ефективного освоєння початкових прийомів гри на сопілці.

Твори, які увійшли до збірника, підібрані з врахуванням як специфіки інструмента, так і вікових особливостей психологічного і фізіологічного розвитку учнів – початківців.

В кожному творі перед юним виконавцем постає конкретне завдання, вивчення і опрацювання якого дозволяє перейти до наступного етапу в оволодінні всіма прийомами гри на сопілці.

Окремо хочеться акцентувати увагу викладачів на обов'язковість використання фонограми в якості супроводу саме на початковому етапі навчання. Багаторічний досвід Ю. Павленка у використанні фонограм, паралельно з грою з концертмейстером, показує, що у учнів виховується відчуття метро ритму, єдиного темпу, вміння легко орієнтуватися в тексті, не розгублюватися під час публічних виступів.

Твори збірки можуть застосовувати як викладачі для навчання учнів – початківців, так і всі бажаючі які хочуть опанувати початкові прийоми гри на прекрасному українському народному інструменті – сопілці.

Методичні рекомендації

Перші заняття з учнем рекомендується проводити в певній послідовності. Спочатку учня потрібно ознайомити з сопілкою, правилами користування та доглядом за інструментом, раціональною постановкою корпусу, голови, рук, ніг учня.

За основу постановки учня треба прийняти природне (без будь-якого напруження) положення всього тіла. Корпус повинен бути прямим, незалежно від гри стоячи або сидячи, груди злегка розгорнуті, що сприяє правильній роботі легень та вдихаючих і видихаючих м'язів. Під час гри сидячи не можна спиратися на спинку стільця, класти ногу на ногу. Під час гри стоячи ліва або права нога виставляється трохи вперед, що збільшує стійкість граючого.

Голову слід тримати рівно, не відхиляючи ні назад, ні вперед. Руки не притискати до тулуба, бо це утруднює дихання. Ліва рука має бути відставлена трохи далі, ніж права, бо вона міститься вище на інструменті. Руки ні в якому разі не повинні бути напружені, бо це негативно впливає на рухливість пальців.

Але всі згадані правила не повинні обмежувати учня – це лише та основа, до якої він має повертатись після цілого ряду рухів під час гри. Можливі легкі рухи корпусу, повороти голови, рухи ліктями вгору і вниз, переступання з ноги на ногу. Це сприяє кращому функціонуванню окремих органів музиканта, збільшенню тривалості процесу гри без відчуття втоми, продуктивнішій роботі над засвоєнням матеріалу. Динамічність постановки позитивно впливає на рухливість пальців, їх розвиток в комбінаціях аплікатурних співвідношень.

Сопілку під час гри тримають обома руками, приставивши до рота під кутом приблизно 45°, закриваючи пальцями лівої руки

1-5-й, а пальцями правої 6-10-й отвори. Пальці повинні лежати на отворах легко, без надмірного натиску, а під час гри падати на отвори, але не вдаряти по сопілці. Якщо при відкриванні отворів пальці піднімаються надто високо, це заважає їх рухливості.

Отвори слід затуляти не кінчиками пальців, а серединою пучок. Здебільшого пальці під час гри на сопілці повинні бути заокругленими в тій чи іншій мірі, залежно від довжини кожного. Найбільше заокруглюється третій палець, а мізинець, навпаки, найменше, або буває майже прямим. Це питання варто розглядати в індивідуальному порядку, в залежності від будови руки кожного учня, довжини і товщини пальців, співвідношення їх між собою. Ні в якому разі не допускати так званого ламання пальців, коли зверху утворюються западини.

Для звукоутворення сопілку приставляють до губів, роблять вдих, змикають губні м'язи по куточках рота, щоб не випустити повітря повз інструмент. Губи охоплюють половину денця та частину нижнього боку сопілки так, щоб струмінь повітря падав прямо в щілину. Відштовхуючись язиком від нижнього краю передніх зубів верхньої щелепи, вдувають повітря (це нагадує вимову пошепки складу «ту»). Таке відштовхування язика звуть атакою, або «ударом язика». Отже, під час атаки звука язик рухається не вперед, а назад. Коли язик відходить назад, струмінь повітря через щілину денця попадає на загострений край (зуб) голосника і, розсікаючись, приводить в коливання стовпчик повітря всередині трубки сопілки, що й спричиняє її звучання.

Атака звука буває твердою (нагадує вимову складу «ту», «та»), м'якою (на склад «ду», «да»), подвійною (чергування у вимові пошепки складів «ту-ку», «та-ка»). Вид атаки залежить від характеру музичного твору, фразування, ритмічного малюнка тощо.

Дихання має виняткове значення для виразної гри на духовому інструменті, а також для збереження здоров'я виконавця. Тому воно повинно бути правильно поставленим і добре розвиненим.

Постановка виконавського дихання, з застосуванням комплексних вправ, які сприяють оволодінню виконавським диханням, проводиться протягом перших уроків до того часу, поки учень повністю не закріпить навички виконавського дихання.

Найкращим і найбільш поширеним під час гри на духових інструментах є грудинно-черевне дихання, при якому роботі легенів допомагають діафрагма, грудні, черевні та міжреберні м'язи,

що дозволяє при вдиханні заповнювати повітрям весь об'єм легенів, а видих робити повним, еластичним, потрібної сили. Ось як описує професор Ю. Усов грудно-діафрагмальний вдих: «Характеризується він рухом діафрагми вниз, вип'ячуванням і розтягуванням нижніх та бокових стінок живота, розширенням грудної клітини у передньо-задньому та бокових напрямках. У вдихальному грудно-діафрагмальному процесі основне навантаження лягає на діафрагму. Активну участь приймають і всі дихальні м'язи. Верх живота (під грудиною) не повинен при цьому виступати вперед. Легені під час вдиху повинні заповнюватися повітрям знизу догори (подібно глечики, в яким вода спочатку покриває дно і, спираючись на нього, наповнює посудину по вінці). Таким чином у легенях утворюється так званий повітряний стовп, який спирається на дно легенів їх основу – діафрагму. Під час правильного грудно-діафрагмального вдиху плечі не повинні підніматися, вони залишаються нерухомими».

Вдихання повітря проводиться через ніс та розімкнені куточки рота. Вдих повинен бути швидким, щоб не зменшувалися тривалості нот, і досить глибоким (але не до краю). Сопілка при цьому залишається нерухомою, тобто від губів не відривається. Вдихати повітря можна після закінчення музичної фрази, після ліги, під час паузи, після більш тривалого звука.

Перед початком видиху необхідно встановити та відчутти в грудній клітині опору – тобто стан, при якому грудна клітина злегка припіднята, нижня частіша її розширена, діафрагма скорочена, а вдихальні та видихальні м'язи у своїй напрузі знаходяться як би у рівновазі. Ось цю рівновагу-опору бажано зберегти до кінця видиху.

Вдих виконавця повинен бути непомітним, безшумним. Глибина вдиху та тривалість видиху залежить від довжини фраз, які треба заграти. Не перенапружуйте легені короткими, надто частими вдихами, чи, навпаки, надто тривалими видихами. Ніколи не можна грати до повної витрати повітря. Це утруднює дихання, швидко втомлює граючого, а також погано впливає на якість звука.

Одночасно із засвоєнням практичних навичок гри на інструменті необхідно вивчати основи елементарної теорії музики. Велике значення для успішного оволодіння майстерністю гри на інструменті має вироблення навиків читання нот з листка.

Для цього рекомендується спочатку «проговорити» назви нот, а потім грати ці ноти, контролюючи довжину звучання нот в заданому темпі.

Всі вправи і твори необхідно грати під звучання фонограми, це формує у учня чітке відчуття метро-ритму. Якщо темп фонограми швидкий, то спочатку вправа або твір вчиться в повільному темпі під метроном, а потім виконується під фонограму.

Кожний розділ збірки містить ряд п'єс, які допомагають оволодіти навичками виконання певної ноти. Для формування сталих навичок гри рекомендується переходити до наступного розділу тільки після засвоєння попереднього.

Всі твори збірки розміщені з поступовим ускладненням, тому перехід до наступного завдання, не засвоївши належним чином попереднє, призведе до проблем під час виконання п'єс. Освоєння творів збірника дозволить учневі вільно грати на інструменті і в подальшому розвивати свою майстерність гри.

Незначне фізичне навантаження, яке створюється під час гри на сопілці, позитивно впливає на загальний стан здоров'я, зміцнюючи легені та покращуючи ритм дихання. Тому, на відміну від інших духових інструментів, до занять на сопілці можуть приступати діти вже з п'яти-шести років.

До збірки увійшли переклади вітчизняної і зарубіжної музичної літератури та п'єси з елементами української етномузичної традиції: колискові та побутові пісні, веснянки, коломийки, фольклорні композиції.

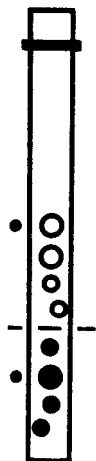
Умовні позначення

– номер треку CD диску

– номер сторінки клавіру

Нота **СІ**

1

№ 1

Повільно

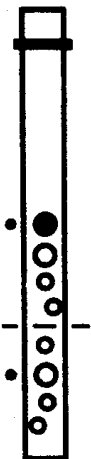
2

№ 2

3

Little Fly

John Pitts

Ноты IIIA

4

№ 4

5

Traffic Jam

John Pitts

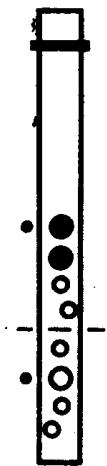

6

Caterhillar Bye-Bye

John Pitts

Нота СОЛЬ

7

Вийди, вийди, сонечко

Українська народна пісня

8

Ой, ой

Мексиканська народна пісня

9

Циганський танок

10

Hot Cross Buns

John Pitts

Musical notation for 'Hot Cross Buns' in 4/4 time. The first staff begins with a treble clef and a 4/4 time signature. It features a melodic line with a pair of eighth notes beamed together, marked with a '2' above them. The melody continues with quarter notes and eighth notes. The second staff continues the melody with similar rhythmic patterns.

11

Bus Driver

John Pitts

Musical notation for 'Bus Driver' in 2/4 time. The first staff begins with a treble clef and a 2/4 time signature. It features a melodic line with a pair of eighth notes beamed together, marked with a '2' above them. The melody continues with quarter notes and eighth notes. The second and third staves continue the melody with similar rhythmic patterns.

12

Traffic Lights

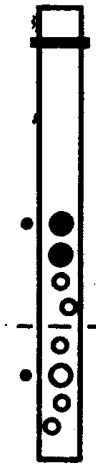
John Pitts

Musical notation for 'Traffic Lights' in 2/4 time. The first staff begins with a treble clef and a 2/4 time signature. It features a melodic line with a pair of eighth notes beamed together, marked with a '2' above them. The melody continues with quarter notes and eighth notes. The second and third staves continue the melody with similar rhythmic patterns.

13

Who's That Yonder

John Pitts

Musical notation for 'Who's That Yonder' in 4/4 time. The first staff has a treble clef and a '2' above the first measure. The second staff also has a treble clef and a '2' above the first measure. The music consists of two staves of notes, ending with a double bar line.

14

Kites

John Pitts

Musical notation for 'Kites' in 3/4 time. The first staff has a treble clef and a '2' above the first measure. The second and third staves also have treble clefs and '2' above the first measure. The music consists of three staves of notes, ending with a double bar line.

15

Glidg

John Pitts

Musical notation for 'Glidg' in 3/4 time. The first staff has a treble clef and a '2' above the first measure. The second and third staves also have treble clefs and '2' above the first measure. The music consists of three staves of notes, ending with a double bar line.

Нотна ПРА

16

№ 16

17

Факел

18

№ 18

Повільно

Нота **MII**

19

Конячка

Українська народна пісня

20

Elephants

John Pitts

21

A blues tune

Chicka Hanka

22

№22

Musical score for №22, featuring a vertical instrument diagram on the left and three staves of music in 2/4 time. The first staff begins with a 4-measure rest. The second staff begins with a 4-measure rest. The third staff concludes the piece with a double bar line.

23

Indian Warrior

John Pitts

Musical score for Indian Warrior, featuring three staves of music in 4/4 time. The first staff begins with a 2-measure rest. The second staff begins with a 2-measure rest. The third staff concludes the piece with a double bar line.

24

Фанданго

Испанський танець

Musical score for Фанданго, featuring three staves of music in 4/4 time. The first staff begins with a 2-measure rest. The second and third staves conclude the piece with double bar lines.

Ho mā **PIE**

25

Chatter With The Angels

John Pitts

26

Cameron's Shaceship

John Pitts

27

Karen's Waltz

John Pitts

28

Dear Liza

John Pitts

29

Adele's Waltz

John Pitts

30

№ 30

Musical notation for exercise № 30, consisting of three staves in 2/4 time. The first staff begins with a '4' above the first measure. The second staff has a '4' above the fourth measure. The music consists of eighth and quarter notes.

31

Савка та Гришка

Білоруська народна пісня

Musical notation for the song 'Савка та Гришка', consisting of two staves in 2/4 time. The first staff begins with a '4' above the first measure. The music features eighth and quarter notes with some rests.

32

№ 32

Помірно

Musical notation for exercise № 32, consisting of two staves in 2/4 time. The first staff begins with a '2' above the first measure. The second staff ends with a '2' above the final measure. The music consists of eighth and quarter notes.

Old Mac Donald

John Pitts

Нота

34

Галя по садочку ходила

Українська народна пісня

35

Волошка

Українська народна пісня

36

Пісня про школу

37

Морозець

Б.Фільц

38

Новорічна

А.Філіпенко

39

Lament

John Pitts

40

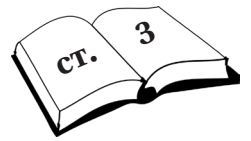
Tango Zanjitas

Harrison's Rad

John Pitts

Musical notation for Harrison's Rad, consisting of three staves in 4/4 time. The first staff begins with a measure containing a whole note with a '4' above it, indicating a four-measure rest. The melody continues across the three staves.

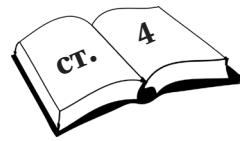

На вулиці скрипка грає

Українська народна пісня
обробка Л.Павленко

Жваво

Musical notation for 'На вулиці скрипка грає', consisting of three staves in 2/4 time. The first staff begins with a measure containing a whole note with a '2' above it, indicating a two-measure rest. The tempo is marked 'Жваво' (Allegro). The melody continues across the three staves.

Пісня лисички

М.Лисенко

Musical notation for 'Пісня лисички', consisting of two staves in 2/4 time with a key signature of one sharp (F#). The first staff begins with a measure containing a whole note with a '4' above it, indicating a four-measure rest. The melody continues across the two staves.

Woody's Blues

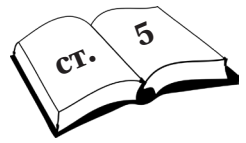
Джон Пітт

4

11

17

Цвіте терен

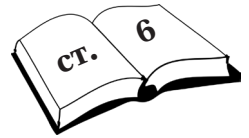
Українська народна пісня
обробка Л.Павленко

Повільно

2

46

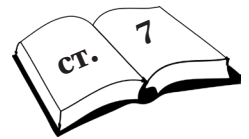
Ішов козак потайком

Українська народна пісня
обробка Л.Павленко

Жваво

2

47

Тече вода каламутна

обробка Л.Павленко

Помірно швидко

4

Нота

48

Павук і мухи

М.Метлов

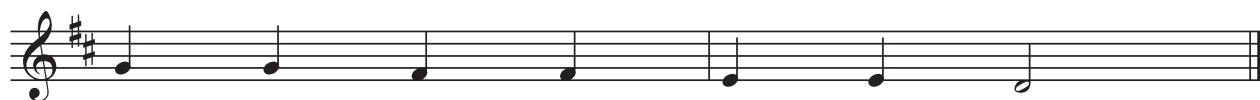

49

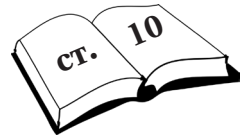
Алегретто

В.Моцарт

50

Колискова

Д.Бортнянський

4

51

Пісенька

Ж.Люлі

Повільно

2

52

Марширують козаченьки

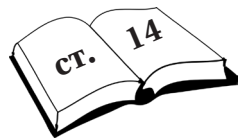
в темпі маршу

2

4

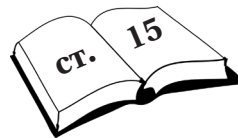
53

Пісня

О.Гедіке

54

Аннушка

Чеська народна пісня

Нота С І В

Гуцульська мелодія

С.Луканюк

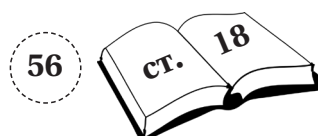
Повільно

Швидко

Повільно

Ой у гаю при Дунаю сопілка

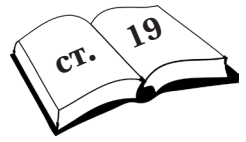
Українська народна пісня
обробка Л.Павленко

Повільно

57

Санта Лючія

Італійська народна пісня

Andantino

2

58

Ой, ти Галю, Галю молодая

Українська народна пісня
обробка Л.Павленко

Помірно

4

Нота Д О

59

Танець

з балету "Лебедине озеро"

П. Чайковський

Andantino

molto rit.

a tempo

60

Журавель

Українська народна пісня
обробка А. Аренського

Allegro moderato

rit.

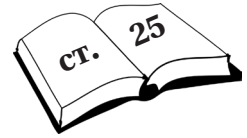
Maestoso

Нота СОЛЬ#

61

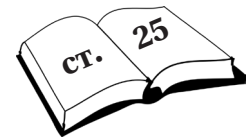

Ой есь в лісі калина

Українська народна пісня
обробка Л.Ревуцького

Не поспішаючи

62

Ніч яка місячна

Українська народна пісня
обробка Л.Павленко

63

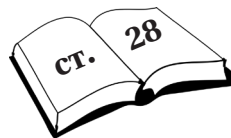
Ой Марічко, чичері

Українська народна пісня
обробка Л.Павленко

Жваво
4

64

Фантазія «Весна-весняночка» на теми українських народних пісень

Л.Павленко

Помірно

Гуцульські наспіви

Швидко

виконавська редакція
Ю.М.Павленка

Базова аплікатура хроматичної сопілки

The first exercise consists of a musical staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). It contains eight measures, each with a single note. Below the staff are eight pairs of vertical lines representing the instrument's keys. Each pair contains a solid black dot (finger) and an open circle (finger). The fingering for each note is as follows: Measure 1 (B-flat): 1 (left), 2 (right); Measure 2 (C): 1 (left), 2 (right); Measure 3 (C): 1 (left), 2 (right); Measure 4 (D): 1 (left), 2 (right); Measure 5 (D): 1 (left), 2 (right); Measure 6 (E): 1 (left), 2 (right); Measure 7 (E): 1 (left), 2 (right); Measure 8 (F): 1 (left), 2 (right).

The second exercise consists of a musical staff with a key signature of one flat (B-flat). It contains eight measures, each with a single note. Below the staff are eight pairs of vertical lines representing the instrument's keys. The fingering for each note is as follows: Measure 1 (B-flat): 1 (left), 2 (right); Measure 2 (C): 1 (left), 2 (right); Measure 3 (C): 1 (left), 2 (right); Measure 4 (D): 1 (left), 2 (right); Measure 5 (D): 1 (left), 2 (right); Measure 6 (E): 1 (left), 2 (right); Measure 7 (E): 1 (left), 2 (right); Measure 8 (F): 1 (left), 2 (right).

The third exercise consists of a musical staff with a key signature of one flat (B-flat). It contains eight measures, each with a single note. Below the staff are eight pairs of vertical lines representing the instrument's keys. The fingering for each note is as follows: Measure 1 (B-flat): 1 (left), 2 (right); Measure 2 (C): 1 (left), 2 (right); Measure 3 (C): 1 (left), 2 (right); Measure 4 (D): 1 (left), 2 (right); Measure 5 (D): 1 (left), 2 (right); Measure 6 (E): 1 (left), 2 (right); Measure 7 (E): 1 (left), 2 (right); Measure 8 (F): 1 (left), 2 (right).

The fourth exercise consists of a musical staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). It contains eight measures, each with a single note. Below the staff are eight pairs of vertical lines representing the instrument's keys. The fingering for each note is as follows: Measure 1 (B-flat): 1 (left), 2 (right); Measure 2 (C): 1 (left), 2 (right); Measure 3 (C): 1 (left), 2 (right); Measure 4 (D): 1 (left), 2 (right); Measure 5 (D): 1 (left), 2 (right); Measure 6 (E): 1 (left), 2 (right); Measure 7 (E): 1 (left), 2 (right); Measure 8 (F): 1 (left), 2 (right).

Зміст

Методичні рекомендації 4

Нота Сі

№ 1 8
№ 2 8
John Pitts Little Fly 8

Нота Ля

№ 4 9
John Pitts Traffic Jam 9
John Pitts Caterhillar Bye-Bye 9

Нота Соль

Українська народна пісня
Вийди, вийди, сонечко 10
Мексиканська народна пісня Ой, ой 10
Циганський танок 10
John Pitts Hot Cross Buns 11
John Pitts Bus Driver 11
John Pitts Traffic Lights 11
John Pitts Who's That Yonder 12
John Pitts Kites 12
John Pitts Glidg 12

Нота Фа

№ 16 13
Факел 13
№ 18 13

Нота Мі

Українська народна пісня
Конячка 14
John Pitts Elephants 14
Chicka Hanka A blues tune 14
№ 22 15
John Pitts Indian Warrior 15
Іспанський танець Фанданго 15

Нота Ре

John Pitts Chatter With The Angels 16
John Pitts Cameron's Shaceship 16
John Pitts Karen's Waltz 17
John Pitts Dear Liza 17
John Pitts Adele's Waltz 17
№ 30 18
Білоруська народна пісня Савка та Гришка 18
№ 32 18
John Pitts Old Mac Donald 19

Нота До

Українська народна пісня
Галя по садочку ходила 20
Українська народна пісня Волошка 20
М. Дремлюга Пісня про школу 20
А. Філіпенко Морозець 20
А. Філіпенко Новорічна 21
John Pitts Lament 21
John Pitts Tango Zanjitas 21
John Pitts Harrison's Rad 22
Українська народна пісня
На вулиці скрипка грає 22
М. Лисенко Пісня лисички 22
John Pitts Woody's Blues 23
Українська народна пісня Цвіте терен 23
Українська народна пісня Ішов козак потайком 24
Українська народна пісня Тече вода каламутна 24

Нота Фа#

М. Метлов Павук і мухи 25
В. Моцарт Алегретто 25
Д. Бортнянський Колискова 26
Ж. Люллі Пісенька 26
Марширують козаченьки 26
О. Гедіке Пісня 27
Чеська народна пісня Аннушка 27

Нота Сі b

С. Луканюк Гуцульська мелодія 28
Українська народна пісня
Ой у гаю при Дунаю сопілка 28
Італійська народна пісня Санта Лючія 29
Українська народна пісня
Ой, ти Галю, Галю молодая 29

Нота До#

П. Чайковський
Танець із балету «Лебедине озеро» 30
Українська народна пісня Журавель 30

Нота Соль#

Українська народна пісня Ой єсть в лісі калина 31
Українська народна пісня Ніч яка місячна 31
Українська народна пісня Ой Марічко, чичері 32
Л. Павленко Фантазія «Весна-весняночка»
на теми українських народних пісень 32–33
Ю. Павленко Гуцульські наспіви 34

Базова аплікатура
хроматичної сопілки 35